UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Quinta, an nega[n]ti crimen purgatio sit indicenda? Sic: si laborat infamia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

cibus iniurijs: ⁊ vt aliquis in poſſeſſionem cauſa rei ſeruande mittatur, agitur diebus iſtis: vt.ff.e.l.ij.⁊.iij. cōtra inſignes latrones agit diebus feriatis: vt.C.e.l., puinciarū. ⁊ in quibuſdam alijs caſibus qui notantur. C.eo.titu. ⁊ in ſumma huius queſtionis.

Feriatis diebus an poſſit litigari.

a ¶ Quod vero. diebus feriatis cauſe non ſunt tractande: vt.j.c.j. ⁊ vlt. niſi tantuz de pace: vt.xxij.q.v. decreuit. agit tn̄ in quibuſdā caſibus, ſcz cum actio eſt tēpore peritura. Itē cū agitur de tutorib⁹ dandis, ⁊ de amouendis officiatis, et de alimentis, et de atrocibus iniurijs, et de liberalibus cauſis: vt.ff. de fer.l.j.ij. et. iij. Itē ꝯtra inſignes latrones agit: vt C. de fer. ꝓuinciaꝝ. Itē ſi partes ſpontanee velint litigare feriatis diebus poſſunt: al's nō tenet ſentētia: vt.ff. e.l.j. libell⁹ autem pōt porrigi die feriato: vt.ff. d adul. miles.§.ſexagita. Joan. quod tamē dixit ꝙ partes mutuo conſenſu poſſunt litigare dieb⁹ feriatis: hoc tantū intelligēdū eſt de ferijs meſſium vel vindemiarū alioquin conſenſus earum non ſufficeret vt litigent aliquo ſolēniſſimo die: vt extra.e.c.vlt. B. Itē ſatis videtur ꝙ cauſe matrimoniales poſſunt tractari diebus feriatis cū ibi ſit periculū adulterij, vel inceſt⁹, ſimiliter vbi agitur de electione epī vel prelati ꝓpter periculum more: quia non debet eccleſia vacare vltra tres mēſes. vt.l. diſt. poſtq̄. ⁊ qꝛ in his caſib⁹ multa ſunt ſpecialia: vt ex̄ vt lit. non conteſt. quoniam. Jo.

¶ Miniſtri eccleſie die dn̄ico cauſas vētilare nō debēt.

Nullus epōꝝ aut preſbyteroꝝ vel clericoꝝ die dn̄ico propoſituz cuiuſcunqꝫ cauſe negocium audeat ventilare: niſi hoc tātum, vt deo ſtatuta ſolēnia peragant: ceteris vero diebus conuenientibus perſonis illa q̄ iuxta ſunt habent licentiā iudicandi, excepto criminali[a]. Item ex concī. apud epheſum habito preſente rege Henrico.

¶ Solēnibus diebus: ⁊ legitimorum ieiuniorum, ſecularia placita non agātur.

Placita ſeclaria dn̄icis dieb⁹ vel alijs p̄cipuis feſtis ſeu etiā in his diebus in qb⁹ legitima ieiunia celebrantur, ſm̄ canonicam cōſtitutionem minime fieri decernim⁹. ¶ Inſup etiā ſancta ſynod⁹ decreuit vt nulla iudiciaria poteſtas licentiā habeat ſua authoritate chriſtianos ad placitū bānire in ſupradictis diebus. i. ſeptē diebus ante natalem dn̄i vſqꝫ in octauas Epiphanie: et a quinquageſima[b] vſqꝫ ad octauas Paſche, ⁊ ſeptem diebus ante natiuitatez ſancti Joannis baptiſte: quaten⁹ adeundi eccleſiā, orationibuſqꝫ[c] vacandi liberius habeatur facultas.

Item Adrianus papa.

¶ De eodem.

Nullus epiſcop⁹ vel infra poſit⁹ die dominico cauſas iudicare p̄ſumat.

¶ Queſtio.v.

Purgationem[a] vero negantieſſe preſtādā Stephan⁹ ſcribit Leoni epiſcopo Theanenſi.

¶ Diaconus ſi de crimine cōuinci non poterit: apud epiſcopum ſeipſum ſecreto purificet.

De crimie ſibi illato diaconus tuus veriſſime fatebatur ſe eſſe immunē: veruntamen ſi ſuſpitio habetur

vocare. Secunda pars incipit ibi: Inſuper.

b ¶ A q̄nq̄geſima. alibi dr̄ a ſeptuageſima: vt.xxij.q. v. decreuit. hoc tn̄ hodie nō ſeruat Romana curia. Jo.

c ¶ Orationibuſqꝫ vacādi. Ratio ſcd̄a eſt ob reuerentiam dierū: ⁊ tertia fauore partiū: vt ſic partes a litib⁹ reſpirent: vt.C. de feri. dies. Quarta ratio eſt, qꝛ talib⁹ diebus nō preſtat iuramentū niſi ꝓ pace: vt.xxij.q.v. decreuit. ⁊ ſic non poſſet p̄ſtari ſacra mentū calūnie: ſz etiā depone ꝙ papa ꝯmi legat⁹ ſit alicui ꝙ intra .xxx. dies terminaret cauſaz aliquā et illi dies incidāt intra dies quadrageſimales videtur ꝙ cū res ſit peritura tēpore, ꝙ iudex inuitis partib⁹ ꝓcedere poſſit. qd̄ quidā concedunt: ſed non eſt verum hoc: quia lz litere pereant, lis tn̄ ſalua manet coram alio. Sz pone ꝙ iudex citet aliquem die feriato: nunqd̄ tenet citat⁹ venire ⁊ allegare priuilegiū ſuū? Videt ꝙ ſic: qꝛ ſi poſt appellationem citat aliquē, tenet venire ⁊ allegare priuilegiū ſuū: vt ex̄ d ap pel. ſi duob⁹. ⁊ ca. cū parati. Itē etſi nō teneat qs rn̄dere die illa, tn̄ pōt ad hoc citari vt libellus ei det: vt.ff. de adul. miles.§.ſexagita. Itē qd̄ ſi ſub hac forma fiat citatio, mādo tibi vt hic vſqꝫ ad diē dn̄icam hic ꝯpareat: vt ex̄ de do. ⁊ ꝯtu. cū dilecti? Rn̄deo, ſi citat vt cōpareat die feriato, bene tenet citatio. Sz ſi citat vt rn̄deat, nō tenet: qꝛ talis citatio nulla eſt. † vt.ff. de fer.l.j. ⁊ vbi citatio nulla eſt, ⁊ hoc liquet ꝙ eſt nulla nō tenet venire ad allegādū ꝑuilegiū ſuū. ſz vbi dubiū eſt an teneat, tenet venire: vt.iij.q.ij. ſi epō. Jo.

Iudex inter dies quadragesimales non dz. ꝓcedere.

Citat⁹ die feriato an debeat cōparere.

† Cōc. Alexā. d ymo. in.l. ex q̄cūqꝫ. col.ij.ff. ſi qs in ius vo. non ie. et Cy. in.l. diēs.ff. d fer. ⁊ p bar.i.l. j.§. nūciatio. ff. de ope. no.nū.

Nullus epiſcopoꝝ. ¶ Caſus. Statutum fuit in cōcilio Terracon̄ſi vt in diebus dn̄icis vel alijs ſolēnibus diebus epī vel alij clerici cauſas vētilare non audeāt: ſz in alijs dieb⁹ poſſunt, excepta cauſa criminali vbi agitur ad ſanguinis effuſionem.

a ¶ Criminali. ſcz cū agit de effuſione ſanguinis, tūc clerici nō poſſunt eſſe iudices: vt.xxiij.q.viij. his a qb⁹. delegari tn̄ pōt clerico criminalis cauſa, vt tn̄ p̄nceps iuret de impunitate rei: vt.xxiij.q.viij. ſepe.

Placita. ¶ Caſus. Hoc.c. diuidit in duas partes. In prima dicit ꝙ in dieb⁹ dn̄icis et precipuis feſtiuitatibus vel in legitimis ieiunijs ſecularia placita nō tractent. In ſcd̄a parte dicit ꝙ in ſeptē dieb⁹ ante natiuitatē dn̄i vſqꝫ ad octauā Epiphanie, ⁊ a quinquageſima vſqꝫ ad octauā Paſche, ⁊ ſeptē dieb⁹ ante feſtum ſcī Joānis baptiſte non liceat iudici ad placitū aliquē

Purgationē. ¶ Caſus. Hic intitulat .v.q.q̄ querit an negāti ſit purgatio indicēda? Et reſpondet ꝙ non, ſi de crimine non eſt infamat⁹: vt.vj.q.v.ca.vno. Si autem eſt infamatus de crimine, indicitur ei purgatio: vt.j.eo.ca.j.

a ¶ Purgationē. Hic querit an neganti ſit indicenda purgatio. Et eſt dicēdū ꝙ nō, niſi laboret infamia. vj. q.v. qd̄ autē. hec q̄ſtio dicta eſt. ſ.ij.q.v. ꝑ to. Jo.

De crimine. ¶ Caſus. Alderic⁹ diacon⁹ habebat ſuſpect⁹ de quodā crimine, ⁊ ideo ꝑ ipſum Aldericū Wenen̄. epō ꝯſuluit Stephanū papā qualiter ſuper hec eſſet ꝓcedendū? Et reſpōdet, ſi accuſatores et teſtes idonei reperiunt, coram certo numero epoꝝ accuſetur ipſe Alderic⁹: ⁊ ſi cōfeſſus fuerit, vel legitimis teſtib⁹ ꝯuictus canonica ſentētia feriat. Si vero crimē

non confiteatur, nec teſtibꝰ poteſt ꝓbari, et infamatus eſt de crimine nõ in publico, ſed corā te ꝛ aliquot teſtibus, pbr̄is, ꝛ diaconibus, ſecreto ſe purget preſtito iuramēto: ꝛ deinde cõmoneat clericos ne prefatū diaconū infamare preſumāt, exēplo Cham, q̄ maledictꝰ fuit in filijs, qꝛ verēda patris deriſit.

a ¶ Numero.j.e, q.vij.felix.

b ¶ Accuſatores. id eſt accuſator.

c ¶ Publico.ij.q. v.preſbyter.xxiij. diſt.illud.contra. Sed ibi loquit̃ cū publice q̄s eſt infamatus: hic cum clāculo vel a clero eſt infamatus.

d ¶ Ne ſacerdotem.hic ſacerdotē vocat diaconū, ſic extra de coha.clericoꝝ et mu.ſi q̄ſpiam.

e ¶ Cham.ij.q. vij.ſentētia.Jo.

Preſbyter. ¶ Cāſ Quidā eps̄ ſciēs pctm̄ cuiuſdā pbr̄i ꝛ diaconi ſui: (q̄d pctm̄ ſibi notū erat p eorū ꝯfeſſionē ſibi eẍ iudiciū factā; compellebat eos publice ꝯfiteri: q̄d cū facere nollent, ſed ſe ſacſo defēdere vellēt, ab officio vtrūq; ſuſpēdit. ſuper hoc Solon Cõſtātieñ. eps̄ queſiuit a Nicolao de duobus: p̄mo vtrū per ſolā pniām poſſit pbr̄ vel diaconus ad offm̄ reparari, cū epo ſit notū ſcelus eſſe ꝑpetratū? Et rñdet ꝙ nõ. Secundo vtrū ꝓpter confeſſionē extra iudiciū factā poſſit q̄s ſuſpēdi vel dānari? Et rñdet ꝙ nõ, ſed p teſtiū approbationē, vel ſpõtaneā confeſſionē in iudicio factam. ita ponit Beñ. hūc caſum. h. vero ſic. Quidā eps̄ dicebat ſe ſcire crimē cuiuſdam preſbyteri, ꝛ cuiuſdā diaconi: ꝛ ideo noluit purgationē eoꝝ recipere: ſꝫ ſtatim eos depoſuit. tandē delata fuit cauſa ad Solonē epm̄ per delegationē dñi pape, vel per appellationē: qꝛ forte metropol̃. eorum erat qui dum vellet de cauſa cognoſcere, eps̄ inſtabat ꝛ dicebat ne reciperet purgationē eoꝝ: qꝛ eos iuſte dānauerat. Dubitabat ergo Solon: ꝛ in hoc articulo dñm papā cõſuluit: cui nūc papa reſcribit oſtendēs qualiter in cauſa debeat ꝓcedere. Si eñ legitime ſunt cõuicti, vel ꝯfeſſi in iure, remaneāt ſic depoſiti. ſi ꝟo nec in iure ſint confeſſi, nec legitimis teſtibꝰ corā ſuo epo conuicti:

Item argu. ꝯ vj.q.j. teſtim. ibi ſol.

Geñ. vij.d.

et accuſatores idonei reperiūtur, et tales teſtes quales ſacri canones ſanciūt: accito tecū certo epõrum numero[a] veniant accuſatores[b]: vocetur ꝛ ipſe Aldericus diaconus: et ſi negauerit, ventiletur cauſa canonice: ꝛ ſi vel ſponte cõfeſſus, vel legitimis teſtibus fuerit approbatus, canonica feriat̃ ſentētia: qui ſi nec ſponte confitetur, nec accuſatores et teſtes legitimi reperti fuerint ꝛ mala fama crebreſcerit: non in publico[c] examine, ſed corā te et aliquantis reuerendiſſimis preſbyteris ꝛ diaconibus tue eccleſie ſecreto iuramēto ſe purificet: et deinceps boni teſtimonij eum annuncia: et compeſce et commone eccleſie tue filios ne ſacerdotem[d] dei vlterius infamare preſumant, timētes ꝙ Cham[e] maledictus eſt qui patris verenda deriſit.

Itē Nicolaus Soloni Conſtantienſi epiſcopo

¶ Nõ eſt ſpoliādꝰ pbr̄ vel diaconꝰ niſi ſponte ꝯfeſſus, vel legitime cõuictꝰ fuerit.

Preſbyter aut diaconꝰ quē aſſerꝭ crimina nolle publice ꝯfiteri, ſed velle cū ſacramēto[f] defendere ſe: et ſi tamē notum ſit epiſcopo ſcelus ipſius eſſe perpetratum, non poteſt per aliquam penitentiā[g] ſacerdotali vel diaconali officio potiri. Sed mirandum eſt[h] ſi ipſe confeſſus non fuerit, quomodo notū poteſt eſſe epo ſcelus ab ipſo perpetratum, niſi accuſatore forte idoneo p teſtes idoneos approbāte. Vñ ſi examināte epiſcopo cauſam pr̄ſbyteri vel diaconi (niſi fuerit per teſtiū approbationē preſbyter vel diaconus forte cõuictus) non eſt ſcelus epiſcopo legitime manifeſtū, niſi ſua ſponte ipſum confiteatur: quod niſi fecerit interim non videmus ſuo debere preſbyterū vel diaconū officio priuari. Sola ergo ſpõtanea confeſſio, et canonicus numerus, vel qualitas teſtiū (decernentibus epiſcopis, et accuſatore q̄d obiecerat comprobante) clericū priuat proprio gradu.

¶ Queſtio.vj.

Quod ꝟo cõfeſſio cruciatibꝰ extorq̄nda nõ ſit: alexander papa teſtatur ſcribens omni

priſtino ſtatui ſiue honori reſtituantur.

f ¶ Sacramento. hic conſueuit queri ſi epiſcopꝰ ſcit clericū infamatū eſſe reum, an debeat eius purgationem audire, vel etiam cõpellere eū ad purgationē? Et videt̃ ꝙ ſic: qꝛ generaliter tradit̃ in canone ꝙ clericus infamatꝰ debeat ſe purgare.ij.q.v. per totū. Itē qꝛ ſacerdos tenet̃ cõcedere eucharistiā ei quē ſcit in mortali cõſtitutum.j. de cõſe.diſt.ij.non prohibeat. Itē cū eps̄ iure ſuo vtat̃: ſi q̄d mali inde accidit, nõ eſt ei imputādū: vt.xxiij. q.v.de occidēdis. Itē nõ potes dicere ꝙ eū eps̄ cogat ad periuriū: ſꝫ potiꝰ canõ cogit ipſū iurare: vt.xxxiij. q.ij.quos deꝰ. Sꝫ cõtra, ille qui recipit alteriꝰ iuramētū, ꝛ ſcit eū falſum iuraturū, vicit homicidā. vt.xxij.q. v.ille. Itē qui permittit aliū falſum iurare cum poſſit prohibere peccat: vt.xxij.q.v.hoc videt̃. h. dicit ꝙ eps̄ ſecreto debet ei cõſulere vt potius cõfiteat̃ publice crimen, q̄ꝫ vt fiat periurꝰ. Sꝫ ſi ad hoc nõ poteſt eū inducere, dicet popl̃o: abſit vt quicq̄ ſiniſtri de hoc clerico ſuſpicemur: vt.xj. q.iij.abſit. Alij dicunt ꝙ delegabit purgationē. Tertij dicūt ꝙ nõ peccat audiēdo purgationē: qꝛ authoritate canonis facit.xxiij.q.iiij.q̄ peccat.

g ¶ Penitentiā. Quia penitētia nõ reſtituit aliquem dignitati, ſed gratie tantū: vt.j.de peni.diſt.v.qui vult. niſi quandoq;: vt quādo crimen occultum eſt: vt.l.diſt. dño ſancto. ꝛ ca.quia tua. ſed per reſtitutionem in integrum vel diſpenſationem.

h ¶ Sed mirandū eſt. Arg. ꝙ non ſm̄ conſcientiā iudicandum ſit: vt.iij.q.vij.iudicet. per hoc decretū intelligo illud.xxxij.diſt.nullꝰ. intelligo eñ illud de ſcientia iuris nõ facit: licet al's verbū ſciēdi large ſumatur: vt.xxij.q.v.hoc videtur.

Quod ꝟo. ¶ Hec.q. diuidit̃ in duas partes: in quarum prima dicit̃ ꝙ ꝯfeſſio extorta nõ preiudicat. Secunda ibi: A fidelitatis. Jo.de fan.

¶ Caſus. Hic intitulatur.vj.q. qua queritur an ꝯfeſ

Epõ an poſſit clericū infamatū cogere ad purgationē.

hoc lõ qꝛ lege permittente fit ꝛc. C.de adulte. grac chꝰ. C. d ꝯcu.l. aſpeñ. ar.xxxj q.j.hac ratiõe. xxiij.q. iiij.qui peccauit.in prin.

Adde an ꝛ qñ ſit ſꝫ cõſciētiā iudicādū.tex. in.l.illicitas. ff.j.ff.de off.pſi. et l.i.ij. ff.de fe.